

**Posudek vedoucího diplomové práce Martina Kolářka
„Správní delikty související s prováděním a užíváním staveb“**

Předložená diplomová práce o rozsahu 101 stran textu (obsah, str. 1 – 96) je členěna, kromě úvodu a závěru, do 8 kapitol. Diplomant se v nich po řadě zabývá některými obecnějšími otázkami správního trestání, pojmem správního deliktu (stručně a popisně jednotlivými pojmovými znaky) a správní odpovědnosti, charakteristikou správních deliktů podle stavebního zákona (kapitola obsahuje ovšem z větší části ještě obecné výklady), pojmem „stavba“, správními delikty tzv. černé stavby a dalšími správními delikty souvisejícími s prováděním staveb (název kapitoly 5. je příliš úzký), správními delikty spočívajícími v protiprávním užívání staveb (název kapitoly 6. může být považován za poněkud zavádějící), správními delikty volněji souvisejícími s prováděním a užíváním staveb a jinými než správně trestními (tedy „netrestními“) důsledky porušení některých norem stavebního zákona.

Vzhledem k téměř nové a nepříliš přehledné právní úpravě bylo zpracování daného tématu poměrně obtížné. Autor využil dostupnou literaturu. Při nedostatku judikatury k novému stavebnímu zákonu pracoval s některými judikáty z dřívějšího. Řada otázek byla předmětem konzultací. Struktura práce je poměrně promyšlená, diplomant ji nadto odůvodňuje v obsáhlejší úvodu. Zajímavý je pokus třídit správní delikty podle jejich objektivní stránky, resp. konkrétního protiprávního jednání a profilovat tak osnovu kapitol práce (5. a 6.), v nichž spočívá těžiště výkladu. Sympatická je snaha o vyjádření vlastních názorů a vlastního hodnocení.

Z jednotlivých připomínek uvádím:

- Starý stavební zákon je „aktuální“ (poslední odstavec na str. 3) i díky tomu, co je uvedeno na str. 6 i. f.
- „Nulla poena ...“ (str. 6) se váže k partii 1.1.4 (str. 7).
- Tvrzení ve třetí a čtvrté větě partie 1.1.1 na str. 6 je již po jistou dobu neaktuální.
- V partii 1.3 na str. 8 nebo 9 bylo vhodné zmínit i zásadu tzv. materiální ekvity (§ 2 odst. 4 správního řádu).
- Tvrzení obsažené ve třetí větě partie 2.2.4.2 na str. 11 je pochopitelně značně diskutní. Viz ostatně na str. 13, kde podobnou zmínku nenalezneme.
- Správní odpovědnost a správní delikt jsou instituty spjaté spíše toliko se sankcemi trestní povahy (str. 13).
- Proč „tzv. podnikajících fyzických osob“? (str. 17).
- Ustanovení § 18 odst. 2 občanského zákoníku, zmíněné na str. 21, nemá valnou normativní hodnotu.
- Na str. 21 i. f. bylo třeba zdůraznit „přímou“ souvislost s podnikatelskou činností.

- Přestupku se může jistě dopustit i podnikající fyzická osoba (str. 22 i. f.; k implikaci viz předchozí připomínku).
- Ustanovení § 178 odst. 2 stavebního zákona zmíněné pojmy nevymezuje, nýbrž pouze používá (str. 23 až 25).
- Pojem investora nelze obecně spojovat s dosahováním zisku (str. 24).
- Legální definice vlastníka stavby ve stavebním zákoně není jistě potřebná (str. 25). Význam by naproti tomu mohlo mít „považovat“ někoho v určitých situacích za vlastníka stavby, popřípadě též za vlastníka stavby.
- Výklad v posledním odstavci na str. 26 a v prvním odstavci na str. 27 mohl být přesnější.
- Požadavek úmyslného zavinění nemusí být u přestupků stanoven vždy explicitně; skutečnost, že jde o úmysl, může též vyplývat z povahy protiprávního jednání (str. 27).
- Ve třetím řádku na str. 28 je věcná chyba. Jde o úsilí, které je možné požadovat „vůbec“ („obecně“, „po každém“), nikoli „na někom“! To by již byla subjektivní odpovědnost.
- Otázka zohledňování majetkových poměrů pachatele je diskusní (str. 31).
- Otázka zmiňovaná na str. 32 i. f. a na str. 33 nesouvisí ani tak se stavebním právem, neboť je výrazem obecnější tendence v legislativě posledních let.
- U přestupků jde též o to, zda uložit pokutu (str. 33). Správně na str. 34.
- Liberaci nelze stavět naroveň upuštění od uložení sankce (str. 34).
- Z povahy věci vyplývá, že řízení o správním deliktu nelze zastavit formou usnesení, které se pouze poznamenává do spisu (str. 34). Takové usnesení totiž není schopno materiální právní moci.
- Se závěrem v posledním odstavci na str. 34 souhlasím, jde ale o závěr diskusní. Podobně k textu na str. 73.
- Tvrzení ve třetí větě na str. 35 je ve vztahu k navazujícímu textu poněkud rozporné. Nový stavební zákon není v tomto ohledu podstatným pokrokem. Podobně k tvrzení na str. 92.
- Alternativou územního souhlasu nebo územního rozhodnutí je u některých staveb, které vyžadují ohlášení, územně plánovací informace (str. 38).
- Podmínky představují vedlejší ustanovení nebo subalterní výroky stavebního povolení (str. 38). Lépe na str. 44.
- Obsah stavebního povolení nemá obecně přímou souvislost s „mezerami“ navazujících právních institutů (str. 39 a 40). K tomu by bylo třeba rozebrat § 82 odst. 2 starého stavebního zákona.

- Terminologii používanou na str. 42 („režim“) bylo vhodné použít již na str. 37. Viz též str. 59.
- Termín „zákonem vyžadované dokumenty“ (nadpisy na str. 42 a 44) je zavádějící. Podobně v textu na str. 48.
- Certifikát autorizovaného inspektora nahrazuje stavební povolení zřejmě až ve spojitosti s oznámením stavebnímu úřadu (str. 43).
- Výraz „do pozadí ustupuje význam“ (str. 45) je příliš slabý.
- Úskalím „zhojitelnosti“ je, že postupy související s užíváním dokončené stavby jsou ve stavebním zákoně upraveny nedokonale (str. 45).
- Ve slovenské úpravě jde ovšem o „opakované“ stavební řízení (str. 46).
- Výraz „předmět protiprávního jednání“ (str. 49) je problematický.
- Ustanovení § 188 odst. 3 stavebního zákona zasluhuje kritiku (str. 50).
- Nadpis partie 5.4.1.3 není, ve vztahu k předchozím partiím, výstižný (str. 51).
- Režim staveb podle § 104 odst. 2 písm. a) až d) stavebního zákona je dvojitý, přičemž § 104 odst. 1 představuje jednu z alternativ; traktované správní delikty nemají s § 104 odst. 1 souvislost; porušení informační povinnosti podle tohoto ustanovení není trestné, má pouze důsledky procesní (str. 53 a 54).
- Výklad v posledním odstavci na str. 55, který pokračuje v prvním odstavci na str. 56, je nejasný.
- Přestože je patrné, co chtěl autor vyjádřit, není obrat ve druhém řádku na str. 57 šťastný.
- Výraz „této skutkové podstaty by se mohla dopustit“ (str. 57) není vhodný.
- Lépe než o „aplikaci“ je hovořit o „konkretizaci“ územně plánovací dokumentace (str. 58).
- Bylo vhodné zdůraznit, že územní rozhodnutí ani územní souhlas nevyžadují „bagatelní“ záměry (str. 58 nebo 59).
- Všechny „povinnosti“ stanovené v § 152 odst. 1 stavebního zákona nejsou právními povinnostmi v pravém slova smyslu; správně trestní postih tak nepřichází u všech do úvahy (str. 60 a 61).
- Pojmu „odpovědnost“ je v posledním řádku na str. 61 užito nepatřičně. Jde ovšem o „vadu“ zákona.
- Poslední věta na str. 63 je nejasná.
- Termín „bezprostředně“ ve druhém řádku na str. 66 je (i vzhledem k navazujícímu výkladu) nepřesný.

- Na místě, na které odkazuje pozn. č. 69 na str. 67, se žádný argument, jehož se autor dovolává, nenachází. Sotva též jde o domněnku, v daném případě prostě oprávnění vzniká uplynutím času.

- Ustanovení § 190 odst. 5 stavebního zákona ovšem zasluhuje kritiku (str. 70).

- V § 120 stavebního zákona není řeč o nutnosti „doručit“ zákaz; půjde tedy zřejmě o vydání rozhodnutí (str. 75). K tomu srov. jinou formulaci v ustanovení § 106 odst. 1.

- Jak exekučně provést rozhodnutí podle § 172 odst. 5 stavebního zákona?; (str. 83).

- Závěr v prvním odstavci na str. 84, s nímž se diplomant ztotožňuje, jde zřejmě za hranici rozšiřujícího výkladu. Jde spíše o sotva omluvitelnou chybu zákonodárce.

- V názvu kapitoly 8. (str. 86) patří slovo „netrestní“ spíše do závorky, nebo před ně patří čárka.

- Jak tedy vykládat „příliš široké“ ustanovení v návěti § 129 odst. 1 stavebního zákona?; (str. 86 a 87).

- Spíše jde o to, že vlastník či stavebník musí „prokázat splnění“ stanovených předpokladů (str. 88).

- Tvzení o „první rovině“ zpřísnění na str. 88 se nezakládá na pravdě.

- Orgán dozoru se označuje spíše jako „dozorčí“ (str. 91).

- Název partie 8.6 neodpovídá obsahu. Viz též § 134 odst. 4 stavebního zákona. K tomu srov. výklad na str. 62.

- Citace z kolektivních děl mají uvádět i autora kapitoly.

- Překlepy nalezneme např. na str. 6, 11, 20 nebo 43. Členění textu do odstavců je provedeno problematicky na str. 43. Chybný vnitřní odkaz je na str. 47.

Souhrnně mám za to, že diplomová práce splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu a že byla zpracována na vcelku slušné úrovni.

Otázka k obhajobě: Porovnejte „přísnost“ předpokladů odpovědnosti a sankcí za správní delikty podle starého a nového stavebního zákona.

V Praze dne 21. května 2009

JUDr. Ing. Josef Staša, CSc.